

Onze Nieuwe Toekomst vzw

Werken in een Beschermd Werkplaats

**ONTmoetingsdagen
Werk aan de Winkel**

Onze Nieuwe Toekomst vzw is een beweging van, voor en door mensen met een verstandelijke beperking.

We willen met onze beweging vooral laten zien dat we mensen zijn met eigen mogelijkheden.

We willen het onrecht bestrijden en onze mensenrechten verdedigen.

We zijn op de eerste plaats mensen net als alle anderen op onze wereld. We hebben wél verstand van zaken.

- We weten heel goed welke dingen we goed kunnen.
- We weten heel goed welke dingen we niet goed kunnen.
- We zijn zo slim om zelf ondersteuning te vragen en te krijgen van andere mensen en van elkaar.
We vragen niet zo maar aan iedereen ondersteuning.
Er is een band van vertrouwen nodig.

We willen gezien worden als sterke mannen en vrouwen.

We willen naar buiten komen als fiere mensen.

INHOUD

WAT VIND JE ALLEMAAL IN DIT BOEKJE?

Wie heeft allemaal meegewerkt aan dit boekje?

1. Wat is werken in een Beschermd Werkplaats (BW)?

Een Beschermd Werkplaats als piramide

2. Drie sterke verhalen

Je zal 3 sterke verhalen vinden.

Het eerste verhaal is van Ludo Schoeters.

Ludo werkt in de Beschermd Werkplaats BEWEL (Neerpelt).

Het tweede en het derde verhaal is van twee mensen met een andere naam. Zij willen hun verhaal rechtuit vertellen: hoe ervaren zij het zélf om in een Beschermd Werkplaats te werken?

Ze willen dit doen zonder zichzelf in moeilijkheden te brengen.

Bijvoorbeeld: soms zijn begeleiders boos als mensen met een handicap zeggen wat in hun ogen niet goed is en beter kan.

Daarom hebben ze hun naam veranderd.

Het tweede verhaal is van Simon.

Hij werkt op dit moment in een Beschermd Werkplaats.

Hij wil graag iets zien veranderen als werknemer.

Het derde verhaal van Annie.

Ze heeft jaren in een Beschermd Werkplaats gewerkt.

Nu doet ze ander werk en voelt zich veel beter in haar vel.

3. Tien pijlers over goed werk

De ervaringen van deskundigen

Voorbeelden Zwart op Wit - Onrecht Recht

Binnen Onze Nieuwe Toekomst vzw hebben we tijdens de laatste jaren tien pijlers over goed werk opgesteld.

In het laatste deeltje van dit boekje geven de zelf-advocaten voorbeelden.

Hoe kan goed werk er uit zien binnen de Beschermd Werkplaats?

Wie heeft allemaal mee gewerkt aan dit boekje?

Ludo Schoeters

Kernlid

Erik Vriamont

Kernlid

Mark Callebout

Kernlid

Danny Van de Perre

Kernlid

Patrick Schelfhout

Kernlid

Griet Roets

Coach

Geert Van Hove

Coach

1. Wat is werken in een Beschermde Werkplaats?

In dit boekje hebben we het over werken in een Beschermde Werkplaats.

Beschermde Werkplaatsen in Vlaanderen hebben een missie. Dat is de reden waarom ze bestaan en wat ze willen waar maken. Hun doel is passende en blijvende werkgelegenheid bieden aan personen met een handicap.

Deze mensen kunnen niet op de gewone arbeidsmarkt werken. Ze hebben werk nodig dat rekening houdt met hun talenten (mogelijkheden) en hun beperkingen (noden).

Aangepast werk maakt het mogelijk werk met waarde te doen. De werknemer krijgt aangepast werk van de Beschermde Werkplaats.

Men zoekt werk op maat voor mensen in de Beschermde Werkplaats. Aanpassingen worden gemaakt aan:

- de werkomgeving
- het werk zelf
- het productieproces (hoe het werk gedaan wordt)

De werknemers worden begeleid en ondersteund in de uitvoering van het werk door kaderpersoneelsleden.

Dat is personeel met de volgende functies:

- (Productie)-leider
- Assistent-leider
- Monitor
- Bediende
- Maatschappelijk assistent

Mensen kunnen vertrouwen op een blijvende werkgelegenheid in de Beschermd Werkplaats.

Mensen met een handicap met een Vlaams Fonds-nummer krijgen voorrang. Dit komt omdat het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) subsidies (geld) geeft aan de Beschermd Werkplaatsen in Vlaanderen.

6

Werknemers moeten aangeworven worden met een arbeidsovereenkomst.

Dit garandeert dat zij minstens het gewaarborgd minimumloon krijgen.

Dit wordt voorzien bij de CAO nr. 43.

Hen moet nuttig en lonend werk worden aangeboden.

De arbeiders hebben vaak in het Buitengewoon Onderwijs een opleiding gekregen.

Ze moeten dan stage lopen in een Beschermd Werkplaats om hun diploma te krijgen.

Veel schoolverlaters gaan daarna werken in een Beschermd Werkplaats.

Je kan ook vanuit een Dagcentrum stage doen in de Beschermd Werkplaats.

Je moet best wel een Vlaams Fonds-nummer hebben.

Elke arbeider heeft een vast loon.

Je krijgt telkens een voorschot en dan het loon zelf.

Het loon is niet echt hoog.

Het lijkt heel sterk op een minimumloon (ongeveer 700 /maand).

De werknemers hebben niet zo veel verlof.

Dat verschilt van bedrijf tot bedrijf.

Dat kan 2 weken of 3 weken zijn.

In elke Beschermd Werkplaats worden délégués gekozen.

Dat zijn afgevaardigden van de vakbond.

Als je aangesloten bent bij de vakbond, mag je een stem uitbrengen.
Anders kan je niet mee kiezen.
De verkiezingen zijn om de 4 jaar.

In de Ondernemingsraad wordt alles beslist wat binnen het bedrijf gebeurt.
De werknemers zelf hebben weinig of geen inspraak in de Ondernemingsraad.
De vakbonden beslissen veel: ABVV (socialisten), ACV (christelijk) of ACLV (liberaal).

Beschermde Werkplaatsen krijgen subsidies (geld) om dit alles waar te maken van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (het VFSIPH).

Daarnaast moeten Beschermde Werkplaatsen zelf zorgen dat zij opdrachten krijgen om werk uit te voeren.

Dan worden zij betaald door de opdrachtgever.

Zo kan de Beschermde Werkplaats zelf haar werknemers uitbetalen.

Vandaar streeft de Beschermde Werkplaats naar goede relaties met klanten, leveranciers en sociale partners.

De werkdruk is zeer verschillend in verschillende Beschermde Werkplaatsen.

De werkdruk is bijvoorbeeld meer haalbaar

- waar meer ambachtelijk werk geleverd wordt, of
- waar mensen op hun eigen tempo een gespecialiseerd vak kunnen leren.

Op dit moment stellen we voor veel Beschermde Werkplaatsen vast dat:

- het werk moeilijk is
- de moeilijkheidsgraad van het werk stijgt (het werk wordt moeilijker)
- de werkdruk hoog is voor werkgevers én werknemers

Het werk lijkt heel goed op werken in een fabriek.

Er zit heel veel druk op de werknemers.

Zij moeten het werk af krijgen als de bazen dat zeggen.

Het tempo ligt heel hoog.

Wij vinden dat Beschermde werkplaatsen er voor moeten blijven zorgen dat mensen zich goed in hun vel voelen op hun werk.

Binnen Onze Nieuwe Toekomst vzw zien wij
een Beschermd Werkplaats als een PIRAMIDE.

In de oude tijden ging een hele groep mensen aan de slag
om een piramide te bouwen.
Het was een werk van jaren.

Iedereen had iedereen nodig om de klus te klaren.
Een onderneming als een beschutte werkplaats kan er lessen
uit leren.

8

De grote farao trommelt een heleboel mannen bij elkaar.
Ieder man heeft zijn eigen talent en zijn eigen beperking.
Hij heeft een hele goede ploeg als hij het beste uit iedereen
kan halen.

Wie niet sterk is, moet slim zijn!

De grote baas heeft de kleine man nodig om het werk waar
te maken.

De grote baas en de mannen moeten SAMEN
het werk klaren.

Ze bouwen steen voor steen de piramide.

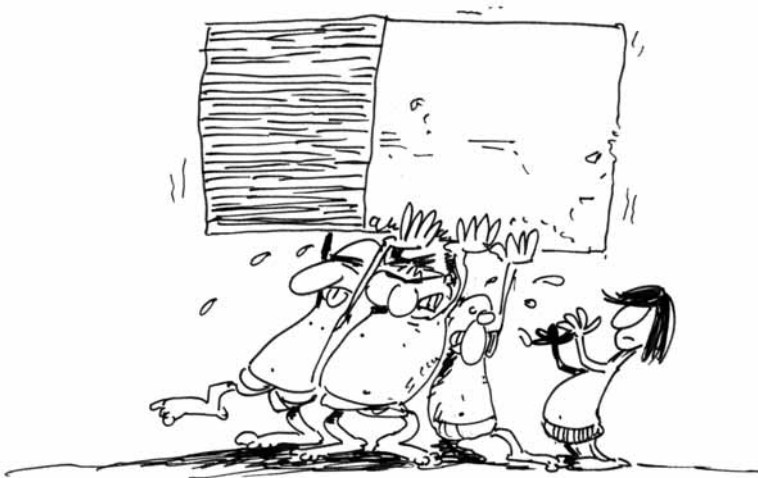
Het zijn grote granietblokken.

Het is zwaar werk en het moet vlug gaan.

Er bestaan geen hefkransen.

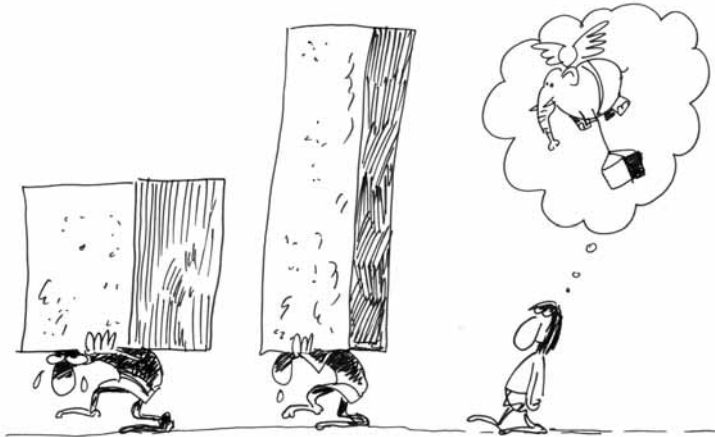
Er lopen alleen kamelen rond om de kleine man

te ondersteunen.

Het werk moet eerlijk verdeeld worden.
Er moet vooral respect zijn voor de kleine man.

Je kan mensen inzetten op de dingen die ze goed kunnen.

Elk heeft andere ideeën en talenten.
Mensen kunnen elkaar ondersteunen.
Zo heeft iedereen een verschillende opdracht.

Als mensen rekening houden met elkaar,
dan komt misschien het beste in hen naar boven.
Ze kunnen samen rotsblokken verslepen.
Veel handen maken het werk licht.

Als mensen respect hebben voor het brok werk van de
ander,
dan staat er binnen de kortste keren een prachtige piramide.

- wat zijn rechten en plichten zijn,
- en hoe hij ze waar kan maken.

Rechten gaat over de dingen waar je als burger recht op hebt

- wat je mag doen.

Plichten gaat over de dingen die je als burger moet doen.

De werknemer moet zijn rechten en plichten goed kennen.

Dan pas kan hij zijn stem laten gelden.

Opkomen voor je eigen mening is belangrijk.

Dat recht kan de farao de kleine man niet afpakken.

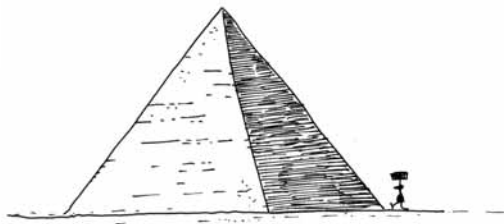
De baas en zijn mannen kunnen op die manier goed samen werken.

Goed samen werken is de dag van vandaag een eis.

Daarom heeft de beschutte werkplaats nu het

Kwaliteitshandboek opgesteld voor zijn werknemers.

De beschutte werkplaats heeft op papier gezet hoe je kwaliteit kan hebben in samen werken.

De wet

Goed samen werken is de dag van vandaag een eis.

Het Ministerie van Welzijn in Vlaanderen wil dat er een goede kwaliteit is op het werk van personen met een handicap.

Deze eisen voor kwaliteit werden opgenomen in het decreet van 29 april 1997. Het decreet is een overeenkomst waarin men uitlegt wat kwaliteit betekent in dienstverlening.

De manier van werken van alle Beschermde Werkplaatsen moet vanaf 1 januari 2003 aan bepaalde eisen voldoen.

Elke Beschermde Werkplaats moet een KWALITEITSHANDBOEK opstellen voor zijn werknemers.

Kwaliteit van werken betekent dat de werkgever op papier zegt en zet wat hij doet, en dat hij ook **doét** wat hij **zégt**!

12

Ernstige inspanningen worden geleverd door Beschermde Werkplaatsen om dit ter harte te nemen.

Om de vier jaar komt er controle door de overheid.

De werknemer moet zijn rechten en plichten goed kennen om kwaliteit waar te maken.

Dan pas kan hij zijn stem laten gelden.

Opkomen voor je eigen mening is belangrijk.

De baas en zijn mannen kunnen op die manier goed samen werken.

Om goed samen te werken, kan de kleine man best weten:

- wat zijn rechten en plichten zijn,
- en hoe hij ze waar kan maken.

Rechten gaat over de dingen waar je als burger recht op hebt

- wat je mag doen.

Plichten gaat over de dingen die je als burger moet doen.

2. Drie sterke verhalen

13

Het verhaal van Ludo Schoeters

“Twee Werelden van Verschil”

Verhaal samengesteld door Ludo Schoeters & Griet Roets

werkt in de Beschermde Werkplaats Neerpelt
afdeling Beschermde Werkplaatsen in Limburg (BEWEL) -

IK BEN LUDO SCHOETERS.
Ik ben een sterke man van 36 jaar.
Ik woon in Mol in een huis van Den Brand.
Dat is beschermd wonen.
Ik woon er graag.
Ik heb mijn eigen kamer.
Dat is mijn koninkrijk!

Ik sta elke morgen op tussen 5 uur en half 6.
Want ik moet fris man zijn als mijn dag begint!
Ik eet een pak boterhammen want ik moet sterk staan.
Ik drink sterke koffie om helemaal wakker te worden natuurlijk.
Dan mijn kabas inladen.
Dan stap ik te voet naar het station in Mol.
Ik moet mijn trein halen om 7 uur naar Neerpelt.
Ik zit een half uurtje op de trein.

Eigenlijk maak ik zelf een reis tussen twee werelden:
één waar ik woon en één waar ik werk.
Dat is een heel groot verschil tussen die twee!

Een tehuis moet een thuis zijn en niet omgekeerd!
Niet een thuis die een tehuis is.
Dat moet niet.

Waar ik woon, moet het een thuis zijn.
Ik maak dat daar ZELF van!
De begeleiders hebben daar niks mee te maken.
Wij wonen daar met vier mannen en wij voelen ons THUIS.

Dat is het verschil met mijn werk.
ZIJ zijn daar de baas.
Wij kunnen er niet zelf ONS WERK van maken.
Dat pakken ze niet.

Van sommigen pakken ze wel wat ze zeggen als werknemers.
Maar niet van allemaal.
Dat hangt er van af hoe streng ze op iemand zijn.
Hoe serieus ze jou nemen en wat je zegt.
Zij zeggen wat wij moeten doen.

Bijvoorbeeld:
Op mijn werk moet ik op tijd komen.
Dat is mijn plicht omdat ik daar werknemer ben.

En thuis waar ik woon voel ik mij zo vrij als een vogel!
De opvoeders hebben daar niéts aan mij te zeggen.
Daar kom ik thuis wanneer ik dat wil.

Ik ben door de wijde wereld aan het reizen.

Eigenlijk ben ik elke dag een WERELDREIZIGER.
Elke werkdag.
En in het weekend ook.
Want dan doe ik wat IK wil.

Ik ga heel veel naar Gent waar ik Voorzitter ben van Onze Nieuwe Toekomst.
Ik ontdek altijd en overal nieuwe dingen en vooral nieuwe mensen!
Die pluis ik dan helemaal uit!

Dat is mijn talent.
Ik pluis bij die mensen ook vooral uit wat hun talent is.
Want de éne kan dit beter, de andere kan dat beter.
Dan probeer ik daar rekening mee te houden.

Ik heb bij mijzelf mijn talent ontdekt door naar onze beweging te komen.

Ik schud iedereen wakker.
Dat is mijn roeping als Voorzitter én als coach.
Ik ben de leider van mijn beweging.

Coachen zijn coachen en leden zijn leden.
Maar eigenlijk ben ik als Voorzitter de b este coach.
Ik zie dat als mijn levenstaak.

Over mijn werk in de beschermde werkplaats wil ik het volgende vertellen.
In ons land heb je in Limburg 1 directeur voor 10 verschillende werkplaatsen voor de hele provincie.

BEWEL staat voor BEschermde WERkplaatsen in Limburg.
BEWEL heeft 10 beschutte werkplaatsen en 1 directeur.

In 1 van die werkplaatsen werk ik.
Dat is de Beschermde Werkplaats van Neerpelt.

Ik wil je wel tonen hoe ik daar als een waardig man binnen kom 's morgens.

Het eerste wat je moet doen is prikken aan de prikklok.

Daarna gaat ieder naar zijn eigen kast onder de andere kasten.

Dan moeten we allemaal hetzelfde doen:
Kast open maken en dezelfde schort aandoen.

Ik wil mijn werk zelf niet tonen op foto's.
Dat is mijn privé.
Want sommigen lachen mij uit!
Ze vinden het heel kinderachtig wat ik daar doe.
Ze lachen ons vierkant uit.
Omdat we het te langzaam doen of te rap.
Dat denk ik er over.

Meestal is het voor mij zélf te eenvoudig.
Voor mij persoonlijk is het kinderspel.

Ik vind dat ik het soort werk privé moet houden.
Er zijn andere zaken dan het werk op zich, die veel belangrijker zijn.
Ik wil mijn werk niet laten zien op foto's.
Dan zien ze wat wij als belachelijk werk doen!
Bijvoorbeeld: stofzuigzakken opplooien.
Ik vind dat een werkske dat iedereen aan kan.
Of nog zoiets: beugels in bakken stoppen.

Dat is iets dat elke man in de straat kan.
Of plakkertjes op snoeren plakken.
Dat is ook zoiets belachelijk.

En dan moet dat heel juist zitten.
Dan komt de monitor controleren dat het juist zit.
We hebben monitors en we hebben werkleiders.
Ze zien alleen het werk.
Ze zien ons niet als mensen.

De werkleider vindt over het algemeen alleen belangrijk wat er binnen komt van werk en wat wij moeten doen.
Ik wil daar niets over laten zien op foto's.
De werkleider zegt ook dat hij het niet naar buiten wil brengen.
Want sommige mensen zijn daar op hun privacy gesteld.

18

De sfeer?
Wij moeten stil zijn en zwijgen.
Als we praten, dan reclameren ze.
Dat is zo! Dat IS gewoon zo!
Er is eigenlijk GEEN sfeer tussen mensen daar in zo'n werkplaats.

Je kunt daar niets aan doen.
Je kunt dat niet veranderen.

We hebben wel pauzes.
Daarin praten mag wel.
We hebben op een ganse dag 50 minuten pauze.

Ik heb bij mijn collega's nog nooit mijn eigen talent kunnen laten zien.
Want ik moet zwijgen.
Ik kan niet praten met mijn collega's.

Ik wil wel laten zien dat ik een talent heb.
Ik kan dat niet op mijn werk maar wel bij ONT in Gent.
Ik wil dat wel eens in het infoboekje van BEWEL zetten voor heel Limburg.
Dat ik een bijzonder talent heb.

Ik gebruik dat altijd als Voorzitter van Onze Nieuwe Toekomst.
Gelukkig kan ik het ergens anders gebruiken.
Ik heb bijvoorbeeld meegewerkt aan het boekje van het onderzoek

van de Universiteit Gent.

Ik heb daar 4 maanden gewerkt samen met Liza Emmelen, Katrijn Jansegers en Griet Roets.

Dat was ook waardig SAMEN werken!

Dat is iets uniek.

Dat mensen tonen dat ze iets anders kunnen dan ze eigenlijk aan het doen zijn.

Wat ik doe in mijn vrije tijd, dat is eigenlijk mijn LEVENSWERK!

Daar toon ik wie ik ben en wat ik waard ben.

In de Beschermdde Werkplaats is dat andere koek.

Daar spelen ze met onze voeten.

De monitors spelen de baas en luisteren niet naar ons.

Dat is daar een soep.

Een echte heksenketel.

Maar toch is het MIJN werk.

Ik heb daar mijn PLICHT als werknemer.

En ik draag die op mijn schouders.

Wij, de werknemers, moeten het daar waar maken.

Ik denk er veel over na.

Ik kan ook goed nadenken.

Ik denk graag na over moeilijke dingen.

Dat is mijn talent dat ik op andere plaatsen gebruik.

Bijvoorbeeld om een boek te schrijven met Onze Nieuwe Toekomst.

Om mijn beweging te leiden.

Om andere mensen wakker te schudden.

Inclusie gaat over de twee Werelden.

Wij willen proberen in de gewone maatschappij te werken.

Maar het lukt ons niet.

Ik wil die twee Werelden WEG WERKEN.

Dat is iets voor de Toekomst.

Wij moeten daar altijd tegen vechten.

Weg met de twee Werelden.

Ik wil vechten voor één Wereld.

Dat is mijn keuze.

Het verhaal van Simon

**“Wij hebben daar geen recht op.
Alleen plichten hebben wij.”**

Verhaal samen gesteld door 'Simon', Ludo Schoeters & Griet Roets

IK BEN SIMON.

Ik woon in A.

Ik werk in de Beschermde Werkplaats A.

Ik ga alleen naar mijn werk met de fiets.

Ik mag nu al alleen gaan.

Dat is een goede 5 kilometer.

Dat ligt redelijk kort in de buurt.

Ik ben best tevreden over die afstand tussen mijn huis en mijn werk.

Dat valt goed mee.

Winter en zomer ga ik met de fiets naar het werk.

In de winter is het wel koud en dan zet ik mijn muts op.

Ik werk daar al heel lang.

Ik werk daar al sinds ik 21 was tot nu ik 36 jaar ben.

Dat is 15 jaar.

Hoe ik daar terecht gekomen ben?

Via stage heb ik proeven afgelegd.

Ik heb maar 1 week stage gelopen.

En nadien hebben ze mij vast aangenomen.

We beginnen om half negen.

Als de bel gaat, moet je weer naar uw werk vertrekken.

Je moet prikken als je binnenkomt.

Op het werk hebben wij pauze om half 11 (10 minuten).

We hebben ook een pauze van half 1 tot 5 voor 1.

En dan weer pauze van 10 na 3 weer 10 minuten en dan werken tot 10 voor 5.

Het zijn lange dagen. Feitelijk wel.

Alleen de vrijdag werken we een uur minder.
De vrijdag is het wel leukig.
Die vier andere dagen zijn wel lang.
Dan ben ik echt moe als ik van mijn werk kom.

Het is hard werken bij ons.
Ze profiteren er van. Opjagen.
Er achter zitten.
Omdat ze winst willen zien.
De motor draaiend houden.
Achter ons zitten.
Vandaag komt er werk binnen!
En dan diezelfde dag moet dat weer buiten!
Tegen 's avonds ben je pompaf.
En dan moet ik nog met de fiets naar huis.
We zitten met een man of vier of vijf of zes of zeven aan hetzelfde werk.

Het gaat te rap.
Ze overdrijven.
Het moet té snel gaan.
Ze zeggen: *"Je bent zeker verstrooid?!"*
Dat het zo traag gaat?
Je doet niet voort zeker?!"

Ik doé mijn werk wel graag en goéd.
Maar als ze mij opjagen: dan maak ik fouten!
En de andere werknemers ook.
Dat kan eigenlijk niet.
Dat is niet eerlijk.
Mensen willen goed werk doen.
Als iemand aan zijn werk goed bezig is: laat hem dan gewoon goed voortdoen.

Als je thuis komt: dan ben je eigenlijk veel te moe.
Dan loop je ambetant.
Op den duur kan je er niet meer aan uit.
Dan ga ik op mijn kamer eerst rusten.

Bij ons hebben we ook een keer in ploegen gewerkt.
Van 6 uur 's morgens tot 2 uur 's middags.
En dan de volgende ploeg van 2 uur 's middags tot 10 uur 's avonds.
Dat was veel te zwaar voor ons.

Dat is nu weer afgeschaft.

In de grote congé heb ik 2 weken verlof.
Wij kunnen daar nog congé bovenop pakken.

Ik zie mijn collega's alleen tijdens de pauze.
Tijdens het werk mogen wij niet praten.
Dat mag echt niet.
Geen woord.

De monitor zegt: *"Je moet uw mond houden. En doorwerken!"*

Als onze handen na een tijd kapot zijn van door te werken, moeten we wachten tot in de pauze.

Ze zijn voor de hygiëne.

Maar over de rest zwijgen ze!
De monitors mogen wél tegen elkaar praten.
Zagen zoveel ze willen.
Maar wij?
Wij moeten zwijgen!

Er zijn mensen die bij de vakbond zijn.
Daar kan je ook niet tegen praten.
Want dan zijn die vakbondsmensen tegen u!
Je kunt er niks tegen zeggen.
Zij doen wat zij peinzen.
Het enige wat je kunt doen; is naar hen luisteren.
Wij moeten die zelf kiezen, maar wij kunnen daar niks bij kwijt.

Of je krijgt een scheef antwoord.
Dat klopt ook al niet.

De mensen die niet tevreden zijn, die blijven thuis.
Die zeggen *"We zijn ziek"*.
Maar dat is soms niet waar.
Vroeger kregen ze een dokter op controle van de Beschermde Werkplaats.
Dan moesten ze thuis zijn en open doen en dan zei die dokter:
"Je mag niet thuis blijven. Je moet TOCH komen werken!"

Je kunt u daar boos over maken.
Ik word daar ambetant van.
Ik loop daar lastig van.
Maar iets veranderen...?
Dat gaat zo maar niet.

Ze kunnen ons gewoon buiten smijten.
Ze kunnen ons zo maar op straat zetten.
Bij die vakbondsmensen gaat dat niet zomaar.
Die moeten ze uitbetalen.
Dat vind ik niet eerlijk.
Dat is ons recht om uitbetaald te worden.

Wij hebben daar geen recht op.
Alleen plichten hebben wij.

En in de Ondernemingsraad kunnen wij ook al niet zitten.
Eigenlijk WERKT die inspraak niet!
Het is allemaal voor de mensen van de vakbond.
Maar de gewone mensen hebben geen inspraak.
Die moeten zwijgen en hun mondje houden.
Gehoorzamen.

"Je moet dat werk doen. En dat werk doen", zeggen ze.
En dat is voor een ganse dag hé.
Je kunt alleen luisteren naar de monitors.
Je hebt daar NIKS in te zeggen welk werk je MAG doen.
Zij zeggen: vandaag dat, morgen dat.
Zij beslissen wat wij moeten doen.
Soms een hele week hetzelfde.
Of een hele maand hetzelfde.

Het werk zelf.
Tupperware.
De Post.
Iets tellen.
Vijzen tellen.
Dat zijn dingen die ik niet allemaal graag doe.

Bij dat tellen: daar moet je met je aandacht bij blijven.
Dat doe ik graag.
Dan gaat de tijd rapper voorbij.
De rest dat doe ik zonder denken.
Dat doe ik niet graag.
De tijd kruipt voorbij.

Ik pak mijn boterhammen en mijn koffie mee naar het werk.
De monitors zitten apart in een apart eetzaaltje.
Ik vind dat het niet kan.
Wij zijn toch OOK MENSEN?!
Wij mogen toch ook weten wat er over ons gezegd wordt?
Ze zijn dan over ons bezig.
Ze kunnen toch bij ons zitten?
Wij zijn toch de werkmensen?

En de gewone mens op de straat wéét niet wat er allemaal bij ons aan de hand is.
Dat willen wij veranderen.
Wij willen dat naar buiten brengen!

Het verhaal van Annie

“Genoeg met mijn voeten geleurd. Boeken toe!”

Samen gesteld door 'Annie', Ludo Schoeters & Griet Roets

Werken in een Beschermde Werkplaats...?

Ik kan daar straffe stoten over vertellen.

Mijn ogen zitten niet ergens anders.

Ze zitten in mijn kassen.

Ik heb jaren in de BW gewerkt.

Ik heb 17 jaar in X gezeten.

Dat is een school voor mensen met een lichamelijke handicap.

Ik heb daar 17 jaar vertoefd.

Ik ging om de 14 dagen naar huis.

Ik deed daar Gezins- en Nijverheidstechnieken.

Ik heb mij daar in mijn laatste jaar meer op toegelegd.

Het was de bedoeling daar te leren om in een Beschutte Werkplaats te werken.

Maar ja... Ik had daar de capaciteit niet voor.

Ik was niet rap genoeg.

Ik had normaal gezien 4 weken tijd voor proeven.

Om kans te krijgen om in een BW te werken.

Niet geslaagd.

Ik heb dan mijn verlenging gevraagd van 2 weken.

Dus toen was ik wel geslaagd.

Ik was content dat ik werk had.

Dat was in Y.

Dus dan wordt er een evaluatie gemaakt met die persoon.

Ik heb dan de oversprong gemaakt van de elektronica naar de waslapjes.

Textiel.

Waar ze washandjes en handdoeken maken.

Die overgang was voor mij stief (erg) moeilijk.

Ik moet dat eerlijk zeggen.

Je moet u daar bij neerleggen dat je geen elektronica meer mag doen.

Ik was daar een crack in.

Dat ging niet meer.

Zeiden ze.

Ik kon niet meer mee met de normen van elektronica.

Voor mij ging het te snel en voor hen was ik te traag.

Dat was een zware ontgoocheling voor mij.

Je moest zeker zoveel stukken per dag hebben.

Als je dat niet af had, kreeg je geen kans meer voort te doen op dat werk.

Dat viel mij op: mensen met een handicap willen iets doen dat ze graag doen van werk.

En dan kan je niet mee, en steken ze u in een afdeling waar je wel mee kunt.

Bij de waslapjes dus.

Die waslappen dat had ik niet zelf gekozen.

Zij hadden dat geregeld dat ik die overgang moest maken.

Want ik deed dat wreed (heel) graag: die elektronica.

Die evaluatie was gemaakt.

Ik had 2 maand congé.

En in september kon ik beginnen bij de waslapjes.

Als ik daar werkte was dat: waslappen omdraaien als ze gestikt waren.

Verkeerd gestikte waslappen weer open doen.

Hoeken recht trekken.

Dat was continu hetzelfde werk.

Daar zit geen variatie in.

Dat was met zo'n speciaal instrument.

Handmatig.

Het kwam altijd op hetzelfde neer.

Ik dacht op den duur: God jongens! Dat is hier altijd hetzelfde!

Ik had daar veel stress van.

Tot op een moment dat de waslapjes failliet gingen.

Dus weer naar ander werk gesjast.

Dus toen stond ik veel op den dop.

Ik kon 1 dag gaan werken op de maand en voor de rest was het dop!

Totdat ik van mijn neus gemaakt heb en zei:

Dat is hier wel straf! Voldoe ik hier niet meer misschien?

Ik heb toen ferm op tafel gebuist.

Dus toen had ik weer werk.

Maar kan je dat werk noemen?

Ik kreeg onder mijn voeten omdat ik van mijn klet (tak) gemaakt had dat ik te veel op de dop stond.

Ik had telefonisch gezegd: Ja maar; hoe ZIT dat nu eigenlijk in elkaar?!

Die verantwoordelijke zei:

Hier! Je hebt werk. En je hebt 8 uur en 45 minuten te zwijgen!

Ik peinsde:

'k Zal dat hier lang volhouden! Alle dag 8 uur en 45 minuten zwijgen zeker?!

Toen opeens werd ik naar de bureau geroepen.

En die verantwoordelijke was ook mee.

Die kon dat zeker niet meer verdragen dat ik zo lang kon zwijgen.

Maar toen heb ik daar alles uitgespogen wat ik in mij had.

Het kot was te klein!

En ondertussen had ik ander werk gezocht.

Maar dat wisten ze natuurlijk niet.

Je kunt werken tot je er bij neervalt daar!

En ik zweeg en ik deed mijn werk goed.

Dus wat had madam daar op te zeggen?

Ik moest het er allemaal uit.

Ik had dat allemaal innerlijk mee gepakt naar huis.

Ik zei: *'k Heb het toch lang volgehouden dat ik moest zwijgen?!*

Ik kon kiezen: C4 of C4 (formulier bij ontslag).

Dat heeft juist 3 maanden en een half geduurd dat zwijgen.

Maar ondertussen had ik al ander werk.

In 't geniep heb ik mijn dag congé gepakt.

Zo zei ik dat tegen mijn bazin.

En ondertussen ben ik op die dag ander werk gaan zoeken.

2 of 3 weken later had ik ander werk.

En toen heb IK ze OOK voor een FEIT gezet.

Toen had ze OOK verschoten!

Ik weet dat nog goed.

De laatste dag zei ik....

"Ik kom nog 8 uur en 45 minuten werken. En dan zie je mij ook niet meer!"

Een dinsdag was het.
En de woensdag had ik ander werk.
Dat was een héle boterham voor die baas!

Ik zei:
Gij hebt mij voor domme koe gezet!
Nu zet ik u ook voor domme koe!
Ge kunt ze hier kussen.
Ik ben het daar afgetrapt.

En toen moest ik weer naar de directie!
Hoe komt het dat gij ander werk hebt?

Ik zei:
Ge hebt genoeg met mijn voeten geleurd!
Boeken toe!

's Anderendaags had ik ander werk.
In Z: dat was ook een Beschermd Werkplaats.
En daar heb ik vier jaar en een half gewerkt hé.
Daar deed ik weer mijn elektronika.
Hetgeen ik WEL aan kon.
Alhoewel de werkdruk daar ook héél hoog lag.

Ik kon het op het eind wel lichamenlijk niet meer aan.
Toen was ik meer ziek dan ik mijn werk kon doen.
En ook van hier naar daar gevlogen.

In het begin ging dat redelijk.
Maar dan moest ik naar een groot atelier.
Daar kon ik mijn werk weer doen.
Maar de werkdruk lag te hoog met die grote bende.

In een kleinere bende ging dat beter.
Dat was aan de lopende band.
Bij momenten was het TE veel werk en bij andere GEEN werk.
Ik ben wegens medische redenen gestopt.
Omdat ik over mijn toeren was.
Mijn echtgenoot is nog geweest omdat hij zei:
Hoe is dat nu mogelijk dat Annie. zo op 't eind van haar Latijn is?

De laatste twee jaar heb ik parttime gewerkt.
De dinsdag en de donderdag met een aflossingssysteem.
Ik moest wel ook werken tegen de tijd.
Je hebt dan 17 draden in je handen.
En die moet je allemaal de baas zijn.
Dat is geen gemakkelijk werk toch.

Maar die laatste keer ben ik heel ziek geweest.
Toen zat ik de psychiatrie binnen.
En mijn lijf aanvaardde dat niet meer.
Ik heb 3 of 4 maanden in de psychiatrie gezeten.
En toen heb ik gezegd: Niet meer gaan werken.
Sindsdien ben ik thuis.

Ik doe nu vrijwilligerswerk.
Ik doe Minder Mobielen Centrale (MMC).
In 't weekend heb ik meestal permanentie.
Soms in de week...maar liefst in 't weekend.
De vrijdagmorgen doe ik administratiewerk in A (vrijtijdsinitiatief).
Helpen organiseren, typwerk,...

Nu zit ik een tijd zonder auto.
Een accident gehad.
Ik ben in mijn recht.
Ik kon er echt niet mee lachen.
Ik kan niet goed stil zitten.
Maar het had moeten gebeuren met klanten in mijn auto... dat ging minder zijn!

Ik heb nu wel deugd van werken.
Ik heb nu die druk niet.
Ik ga ook nog ander vrijwilligerswerk doen.
Iemand in begeleiding hebben.
Via de vrijetijdswinkel.
Als iemand naar de film wil, of naar de voetbal...
Dan ga ik mee als gezelschap.

M. (haar echtgenoot) werkt in een dagcentrum.
Wij hebben veel aan elkaar.
M. weet dat gauw als ik een moment slecht ben.
Hij ziet dat.

Ik heb nog niet verteld hoe ik M. leren kennen heb!

Wil je dat ook weten?

Ik zat in 1989 in B terwijl ik werkte in X.

Dat was een tehuis voor werkenden.

En in 1993 hebben we elkaar leren kennen.

Dus we kennen elkaar al 10 jaar.

En 6 jaar dat we getrouwd zijn!

M. zat in het tehuis niet-werkenden.

Dat is via een koffieklets gegaan.

Alle avond kwam hij met een maat naar beneden om koffie te drinken.

En zo mekaar leren kennen.

Liefde op 't eerste gezicht?

M. had het nog niet subiet in de mot.

Maar bij mij was 't subiet van dat!

De vlam in de pan!

Op ieder potje past er een dekseltje zeggen ze.

En dat dekseltje heeft goed gesloten!

30

We kenden elkaar 3 jaar.

En dan zijn we op het domein van B gaan samen wonen.

En na nog een jaar hebben we zelf beslist

Kom, we gaan trouwen.

In 1997.

We wilden doen gelijk de grote mensen.

Ja M. heeft hem laten vangen! (glimlach)

Dan hebben we daar 2 jaar gewoond.

En dan kwamen we in aanmerking voor een sociale woning.

Op het adres dat je nu ziet.

In die 6 jaar tijd hebben we nog wat verhuisd in ons huis.

Met de nodige middelen geraak je dan weer verder.

Of we er graag wonen?

Een kleine maand geleden hebben ze onze slaapkamer veranderd.

We wonen daar écht graag.

Als we er zouden kunnen verbouwen, zouden we een garage aanbouwen.

Maar dat gaat niet.

We zijn aan het uitkijken naar een ander huis.

Weer wat nieuws in ons leven!

3. Tien pijlers over goed werk

De ervaringen van deskundigen Voorbeelden Zwart op Wit Onrecht Recht

Als je wil weten hoe het is om ergens te werken,
dan vraag je dit best aan de werknemers zelf.

Het kan heel waardevol zijn om goed naar hen te luisteren.
Hoe ervaren werknemers zelf hun werk?

Vanuit verschillende Beschermd Werkplaatsen in Vlaanderen leggen werknemers hier al hun ervaringen samen.

Ze zetten telkens Zwart op Wit voorbeelden op papier.
De voorbeelden vertellen over hun ervaringen.
De voorbeelden spiegelen hoe werknemers tegen alles aankijken.

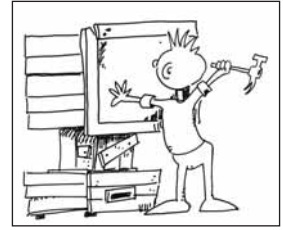
Het is hun bedoeling dat werkgevers hun werknemers beter leren begrijpen.
Het is niet hun bedoeling werkgevers in een kwaad licht te zetten.

Ze kijken door hun bril naar het Onrecht op de werkvloer.
Daarna zoeken ze naar hun Recht op de werkvloer door de ogen van de werknemers.

We laten ruimte aan andere werkgevers om telkens aan te vullen met hun eigen ervaringen en voorbeelden.

Zo wordt ons boekje écht een werkboekje!

1. *We willen zelf controle hebben over ons werk.*

Ludo Schoeters

■ Onrecht

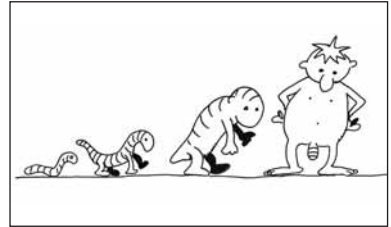
“Mensen gaan niet altijd naar een beschermde werkplaats omdat ze het graag doen. Het is omdat ze in de gewone maatschappij niet terecht kunnen om te werken. Ze zeggen overal: je bent te traag en je kunt dat niet. Dan rest er niet veel meer. Het is hun droom niet geweest om te werken in een beschutte werkplaats. En in de beschutte werkplaats houden ze geen rekening met je mogelijkheden. Ze nemen bijvoorbeeld een blinde aan en dan hebben ze geen werk voor die blinde. In plaats van te zoeken naar de juiste persoon op de juiste plaats.”

32

■ Recht

Als we het moeilijk hebben met iets, ga ons dan niet uit de weg. Mensen begrijpen ons meestal niet en (ver)oordelen snel. Mensen moeten proberen in ons hoofd te kruipen. Het leven is niet altijd makkelijk voor ons. Waardig werk is belangrijk.

2. *Onze mogelijkheden groeien op ons werk. We leren iets en tonen dat we iets kunnen.*

Ludo Schoeters

■ Onrecht

“Op mijn eerste werkplaats hebben ze mij getest. Maar ik kon veel meer dan ze eerst dachten door die test. Ik had mijn eigen tempo en mijn eigen techniek. Ze hebben daar rekening mee gehouden. En dan kan ik heel goed werk leveren. Je kan bijvoorbeeld iets trager werken dan een ander, maar je kan wél beter werken. Afspraken maken is belangrijk. Niet betuttelen en niet bij mij blijven staan. Maar mij laten tonen dat ik het wél kan. Daar krijg ik tenminste respect voor.”

■ Recht

Men moet proberen ons in te zetten op dingen die we goed kunnen. Dan komt het beste in ons naar boven.

Erik Vriamont met Mieke Digeon

■ Onrecht

“Het is moeilijk als moeder want mensen geloven niet altijd in uw mogelijkheden. Ik heb dat zelf ervaren. Ik ging naar een beschutte werkplaats voor ik zwanger werd. Ik ging kuisen en koken toen ik zwanger was van mijn tweede kindje. Ik ben een jaar thuis geweest. Toen kwam ik terug en die nieuwe baas zag dat niet meer zitten met mij. Mijn vervangster mocht blijven en ik moest terug in het atelier om in te pakken. Dat was daar stress en ruzie. Ik ben dan weer gaan studeren maar dat was zwaar met mijn kinderen en mijn huishouden. Nu zit ik al een jaar en een half op den dop.”

33

■ Recht

Er wordt geen rekening gehouden met verschillen tussen mensen. Een monitor komt dan eens langs en zegt: Jij moet zus en zo. Als die persoon dat kan, dan kan jij dat ook! Er is bijvoorbeeld ook een verschil tussen man en vrouw waar men rekening moet mee houden.

3. *Werkdruk mag er zijn... maar is wel verschillend voor elk persoon.*

Patrick Schelfhout

■ Onrecht

“Ik heb drie dagen in een beschutte werkplaats gewerkt. Eerste werk: omhulsel van pillen. Tweede werk: plastic uitsnijden. Derde werk: plastic inpakken. We hadden nog geen 5 minuten om naar het toilet te gaan. Het woord beschut hoort er niet thuis. Want mensen moeten continu hard werken. Na acht dagen moest ik die beschutte werkplaats verlaten. Mensen die anders nooit in de maatschappij komen, moeten dan plots heel hard presteren. Ik zeg u: het is moordend.”

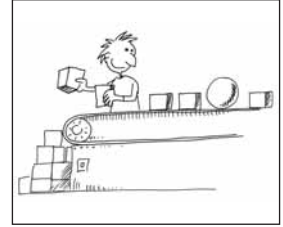
■ Recht

We werken naar onze mogelijkheden.

In dat licht werken we éven hard als mensen zonder beperkingen.

4. *Het is leuk om afwisseling te hebben in ons werk.*

Het is wel belangrijk om genoeg tijd te krijgen om iets te leren.

Erik Vriamont

■ Onrecht

“De sfeer op het werk is nu met mondjesmaat aan het verbeteren. Maar echt een goede sfeer? Nee. We willen respect krijgen voor ons werk. Wij moeten wel respect tonen voor hen, dat ze niet verdienen. Want wij worden behandeld als vetplanten. Wij mogen ons niet verdedigen, want dan zijn wij de klos. Wij zijn individuen, geen planten! We zijn geen robotten, hé. Wij hebben ook batterijen die moeten opgeladen worden. Wij zijn gewoon mensen.

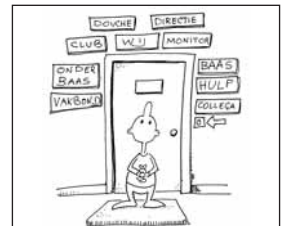
■ Recht

Ze laten ons maar werken als paarden, zelfs al kunnen we het werk niet aan.

Als men rekening houdt met ons en we genoeg ondersteuning krijgen, kunnen we écht goed ons werk doen.

5. *We weten liefst duidelijk wat er verwacht wordt en bij wie we terecht kunnen.*

Patrick Schelfhout

■ Onrecht

“De beschutte werkplaats was pas opgestart dus er was nog niet veel

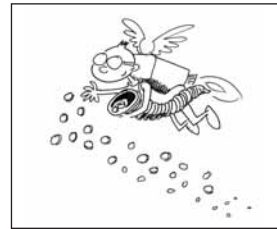
werk. Dus moesten we soms naar daar gaan en daar met onze vingers zitten draaien. De monitors weten niet goed hoe ze met ons moeten omgaan. Mensen die hun mond niet open doen en hun gedacht niet zeggen, die hebben ze graag. Ik heb dat zelf ervaren. Monitors zitten veel op hun bureau, en de werknemers moeten hun plan maar trekken. Monitors weten zelf ook niet juist hoe ze het moeten aanpakken of hoe ze met ons moeten omgaan. Ik werk nu niet meer in een beschutte werkplaats.”

■ Recht

Het is goed dat we weten dat we bij iemand terecht kunnen. Iemand die de mentaliteit van de afdeling van binnenuit kent.

6. *Wij willen met geld vergoed worden voor ons werk.*

Ludo Schoeters

35

■ Onrecht

“Ik was op de dool. Het was pure noodzaak waarom ik daar terecht kwam. Toch was ik daar ontslagen. Ik kon niet meer blijven thuis zitten dus ik moest naar een dagcentrum. Ik heb van alles geprobeerd en alles liep uiteindelijk mis. Bij een beschermde werkplaats heb je nog een loon. Maar bij een dagcentrum moet je nog betalen om u bezig te houden.”

■ Recht

Als je niet weet van in het begin dat jouw werk waarde heeft, dan word je van hot naar her gestuurd. We krijgen liefst een volwaardig loon.

Erik Vriamont

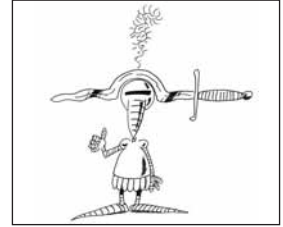
■ Onrecht

“Eigenlijk zou vereniging zonder winstoogmerk (vzw) moeten zijn vereniging mét winstoogmerk. Ze maken winst op de kap van mensen met een handicap. Geld verdienen gaat vóór mensen. Alles is goed, behalve de waarheid. Als ze een mens buiten smijten, dan zeggen ze: “Wij kunnen daar niet aan doen!” Het werk is belangrijk, niet de manier waarop mensen dat werk moeten leveren. Snel en goed, dat telt. Als er bij mij 1 ding is dat niet werkt, is dat het wel.

■ Recht

We hebben beperkingen dus daar kan men rekening mee houden.
We werken naar onze eigen mogelijkheden mét onze beperking.
Mensen moeten respect voor ons werk te hebben.
Loon naar Werk!

- 7. Wij willen oog voor veiligheid op het werk.
We willen ons ook goed kunnen voelen.
Mensen moeten ons aanvaarden zoals we zijn.**

Erik Vriamont

■ Onrecht

“Ik werk er ook niet meer, want ik heb op een bepaald moment een aanval gehad en ze hebben me op staande voet ontslagen.”

■ Recht

Zorg dat iemand zich goed kan blijven voelen.
Dat mensen zich niet moeten schamen.

Erik Vriamont

■ Onrecht

“Als je alles slikt wat ze zeggen, dan mag je voor eeuwen blijven. Ze behandelen mensen graag gelijk een hond. Ze houden alleen rekening met de klant. Als de klant zegt: binnen tien dagen moet het af zijn, dan moet dat maar zo! En dan moet de werknemer daar mar voor opdraaien. Ik ben buiten gesmeten in de beschutte werkplaats. Omdat ik mijn mond te veel open deed. Als je opkomt voor je mening, dat hebben ze niet graag.”

■ Recht

Wij willen opkomen voor ons eigen en voor de medemens.

Iemand verdedigen die zich niet kan verdedigen is onze taak als sterke man.

We weten hoe het voelt om alleen te staan.

8. *We willen graag partner zijn van onze collega's en baas.*

Ludo Schoeters

■ Onrecht

“Het groot wiel zijn wij: de werknemers. Het kleine wiel zijn de monitors en de staf. Als dat niet in elkaar draait, dan bolt het niet. Maar bij de werknemers zijn er ook mensen die klieken vormen. Dan zeggen ze van: “Jij bent een slappeling, wij kunnen veel meer”. Dat is gewoon zo. Ze steken je in een kot, met je rug tegen de muur. Ze proberen je uit: hoeveel kan je dragen? As je niet mee doet met de kliek, dan kun je het niet bolwerken. Dan krijg je het deksel op je neus en pesten ze u buiten. En raak je per ongeluk het opperhoofd van de kliek, dan kunt je het helemaal vergeten.”

■ Recht

Werknemers zijn dikwijls als kat en hond.

Plagen en pesten op het werk kunnen wij niet goed keuren.

9. *We willen gewaardeerd worden. Hierbij kan werk een grote rol spelen.*

Erik Vriamont

■ Onrecht

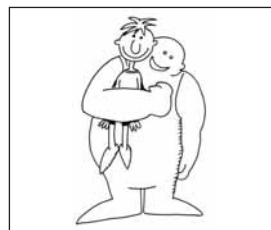
“De werkleiders hadden mij nodig. Ze hadden mij wel 100 keer geroepen. “Hé, jij daar! Hallo, frisse!” Maar mijn naam noemen deden ze niet. Ik reageer niet als ze mijn naam niet noemen. Toen werden ze het moe mij te pesten en werd ik naar voor geroepen omdat ik niet luisterde. Ik werd

gedreigd dat ik buiten ging vliegen. Als zij mij het vuil van de straat verwijten en ik luister niet, is dat een reden om mij buiten te smijten?”

■ Recht

We hebben onze rechten én plichten net als elke werknemer. We willen een goede verstandhouding hebben met onze werkgever. Dat kan alleen door wederzijds respect voor elkaar te hebben.

10. We moeten niet alles alleen kunnen om goed werk te leveren. We willen ondersteuning wanneer dit nodig is.

Danny Van de Perre

■ Onrecht

“Soms is het niet plezant om daar te werken. Hangt ervan af hoe je je voelt. Soms moet je zo hard werken dat het niet meer te doen is. Dat is de ene dag bij de andere dag. Sommige monitors doen nog iets samen met u. Maar andere laten u gewoon maar stikken. Je moet je plan trekken. Monitors geven geen ondersteuning. Sommige monitors trekken anderen voor, dat de ene meer moeten werken dan de andere. Dat is hard. Ze jagen u op.”

■ Recht

We willen dat er gekeken wordt naar waar een persoon goed in is. Je moet als werknemer weten welk werk b

Onze Nieuwe Toekomst vzw
Groot Begijnhof 10
9040 Sint-Amandsberg

© 2005

Graphics & Design: Driedee - 09 227 71 65

Onze Nieuwe Toekomst vzw

